

D • N

9/9 1948

Kommunisterna tackar

Stockholmskommunisternas ledare, hr Knut Olsson, har nyss betonat de stora fördelar som hans parti haft av alliansen med socialdemokraterna. Detta tack kan inte väntas få något gensvar för ögonblicket. Inför valen vill inte socialdemokraterna låtsas om den saken. Partiets halvkommunister har gått under jorden och kommer att stanna där till den 19 september. Om väljarna glömmar vad som varit och bekräftar partiet i dess maktställning, kommer förbindelserna mellan de båda partierna att tas upp igen. Dubbelspelet är inte slut — det har blott avbrutits genom en paus, framkallad av publikens irritation.

Men kommunisterna har mycket att tacka för. Under åren närmast efter krigets slut skändes inte ens de ledande socialdemokraterna för att kurtisera diktaturpartiet. Hr Wigforss talade om den gemensamma kampen för socialisering, hr Myrdal beklagade endast att kommunisterna inte var nog radikala, Morgon-Tidningen trodde sig finna en gryende demokrati i Ryssland. Det var över huvud genom regeringspartiets välvilja som den femte kolonnen mottogs som likvärdig riktning inom den svenska demokratin. Kronan på verket sattes av utrikesministern då han förklarade att de små baltiska staterna förtjänade sitt öde att uppslukas

av Ryssland. Gentemot de erövrade folken fogades därmed — efter balternas utlämnande — förolämpning till förörrätter; gentemot den ryska despotin och dess företrädare i Sverige betygades en respekt på gränsen till självuppgivelse.

Efter hand och särskilt sedan även Tjeckoslovakien undertryckts genom en koalition av kommunister och tjänstvilliga socialdemokrater blev läget ett annat. Många socialdemokrater var ärligt upprörda över de metoder och de mål vilka de äntligen lyckats genomskåda. Andra, för vilka taktiken sedan länge ersatt åskådningen, förstod att en skenbar kursändring var nödvändig. Så tillkom statsministerns uttalande om att kommunisterna stod utanför den svenska demokratin och det underliga beslut enligt vilket femte kolonnen under en vårmånad skulle bekämpas. Det var en ur propagandasynpunkt mycket lugn månad, men med denna gest ansåg sig partiet ha fått ett alibi.

De halvkommunistiska tendenserna framträdde likväl klart även under denna tid. Hr Georg Branting hyllade den bulgariske diktatorn som frihetshjälte — i ord som erinrade om Annie Åkerhielm inför Hitler — och ställde "demokratin" i öster som ett mönster för västerns arbetare. Hr Höglund framhöll sina sympatier för den ryska regim som han några år tidigare kallat "tsardömet i hundrafalt omänskligare och brutaliserad upplaga". Samme hr Höglund välsignades å partiets vägnar av hr Erlander — välsignelsen fick ersätta det riksdagsmandat som den

allmänna opinionen gjorde det omöjligt att ställa till hr Höglunds förfogande. Endast med största svårighet kunde hr Wigforss i en debatt förmås att förklara att han ur "demokratisk synpunkt" föredrog en icke socialist framför en kommunist.

Starkare än orden vägde handlingarna. Man samarbetade för att främja den kommunistiska lika väl som den socialdemokratiska pressens spridning. Ledande socialdemokrater uppmanade till stöd åt halvkommunistisk propaganda och propagandaorgan. Kulmen nåddes då efter Pragkuppen socialdemokraterna i Stockholm försvarade det kommunistiska borgarrådets ställning som ordförande i polismyndigheten. Detta skedde efter det kommunisterna avgivit en deklARATION som karakteriserade läget i Sverige på samma sätt som deras trosbröder före Pragkuppen kännetecknat läget i Tjeckoslovakien: det talades — som alltid då kommunisterna förbereder sina aktioner — om en reaktion som till varje pris måste bekämpas. Men detta hindrade inte socialdemokraterna från att ge kommunisten förtroendevotum. Tänk er att högern i Stockholm i motsvarande läge röstat för en nazistisk polischef och vad socialdemokraterna då skulle ha sagt!

Först under valstriden har halvkommunismen inom socialdemokratin tystnat. Ännu under tio dagar är de belagda med munkavle. Under tiden ägnar sig den socialdemokratiska pressen inte åt debatt om saksfrågor, inte åt kritik av kommunismen, utan åt spridning av uppenbara och avslöjade lögnerna om storleken av folkpartiets valkassa. Det är så man slår vakt om den svenska demokratin. Om taktiken lyckas, blir det den första verkligt smutsiga valseger som hemförts i den svenska folkstyrelsens historia.